

Sygn. akt III AUa 520/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	Jolanta Hawryszko Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 października 2020 r. w S.

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt VI U 356/19

1. oddała apelację,
2. przyznaje radcy prawnemu M. D. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 (sto dwadzieścia złotych) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk	Barbara Białecka	Jolanta Hawryszko
----------------------------------	------------------	-------------------

Sygn. akt III AUa 520/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 marca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przeliczył emeryturę J. M. od 1 lutego 2019 roku, czyli od miesiąca, w którym złożono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 73,24%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 73,24% przez 2.974,69 zł tj. kwotę bazową – wyniosła 2.178,66 zł. Wysokość świadczenia wyniosła 1.894,12 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2019 roku 1.902,33 zł.

W odwołaniu od ww. decyzji J. M. wniósł o jej zmianę poprzez uwzględnienie przy ustaleniu wysokości emerytury kwoty bazowej 4.003,88 zł. Zdaniem ubezpieczonego organ rentowy dokonując przeliczenia emerytury zastosował wadliwą kwotę bazową 2.974,69 zł, zamiast obowiązującej od 1 marca 2019 roku kwoty bazowej w wysokości 4.003,88 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu wskazał, że na podstawie dołączonego do wniosku o przeliczenie emerytury zaświadczenia RP-7 (stwierdzającego wysokość wynagrodzeń uzyskanych w latach 1969-1977) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżoną decyzją ustalił nowy wyższy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru tj. 73,24% z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia (tj. z lat 1970-1981, 1985-1987, 1993, 1996-1998, 2000). Podstawa wymiaru emerytury została zaś wyliczona zgodnie z art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez pomnożenie nowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia przez 2.974,69 zł tj. kwotę bazową ostatnio przyjętą do wyliczenia świadczenia. Odnosząc się do żądania uwzględnienia do wyliczeń kwoty bazowej w wysokości 4.003,88 zł wskazano, że w przypadku ubezpieczonego niemożliwym było przeliczenie emerytury w oparciu o art. 110 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył dowodów wskazujących podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe przypadającą w całości lub w części po przyznaniu emerytury.

Wyrokiem z dnia 27 września 2019 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie oraz przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz radcy prawnego M. D. kwotę 90 zł powiększoną o stawkę 23 % podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu.

Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

J. M. urodził się (...). W dniu 30 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał decyzję, którą przyznał J. M. emeryturę od (...) roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1970-1976, 1980-1981, 1985-1987, 1991, 1993-1994, 1996-2000. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 66,00%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 66,00% przez 2.974,69 zł tj. kwotę bazową wyniosła 1.963,30 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił 31 lat, 7 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 1 rok i 10 miesięcy okresów nieskładkowych.

Dnia 5 lutego 2019 roku ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury. Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenie RP-7 z dnia 7 lipca 2006 roku, dotyczące wysokości wynagrodzenia z okresu zatrudnienia w (...) w latach 1969-1997.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy przeliczył emeryturę J. M. od 1 lutego 2019 roku tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek, uwzględniając dane wynikające z zaświadczenia RP-7 z 7 lipca 2006 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (tj. z lat 1970-1981, 1985-1987, 1993, 1996-1998, 2000). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 73,24%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 73,24% przez 2.974,69 zł tj. kwotę bazową – wyniosła 2.178,66 zł. Wysokość świadczenia wyniosła 1.894,12 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2019 roku 1.902,33 zł.

W przypadku ubezpieczonego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z kolejnych 10 lat wybranych z dwudziestolecia poprzedzającego rok zgłoszenia wniosku o emeryturę tj. z lat 1992-2001 wynosi 51,54%.

W okresie od 1 stycznia 1998 roku do 31 grudnia 2018 roku wnioskodawca udowodnił wynagrodzenia tylko z 7 lat tj. 1998-2002 i 2005-2006.

Sąd Okręgowy ocenił, że odwołanie ubezpieczonego okazało się w całości bezzasadne. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia przyjął treść przepisów art. 110 ust. 1, art. 111 ust. 1 i 2, art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd I instancji przyjął, że w niniejszej sprawie brak było podstaw do przeliczenia emerytury J. M. w oparciu o art. 110 ustawy emerytalnej, albowiem wnioskodawca nie przedłożył dokumentów wskazujących podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe przypadającą w całości lub w części po przyznaniu emerytury. Ubezpieczony pobierający emeryturę od (...) roku załączył bowiem do wniosku o przeliczenie emerytury zaświadczenie RP-7 dotyczące wynagrodzeń z lat 1969-1997. W tej sytuacji organ rentowy trafnie przeliczył emeryturę J. M. na mocy art. 111 ustawy emerytalnej. Z przepisu tego wynika natomiast, że przy przeliczaniu emerytury w tym trybie stosuje się kwotę bazową ostatecznie przyjętą do obliczenia świadczenia. W przypadku ubezpieczonego jest to kwota 2.974,69 zł i taką też kwotę organ rentowy trafnie przyjął wydając zaskarżoną decyzję. Argumentacja ubezpieczonego odnośnie wyliczenia emerytury z zaniżoną kwotą bazową jest więc chybiona.

W dalszej kolejności Sąd I instancji wyjaśnił, że ubezpieczony nie może wybierać sobie dowolnych 10 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia. W przepisie art. 111 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach mowa jest o 10 kolejnych latach kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty. Wniosek o przeliczenie emerytury został złożony przez J. M. w dniu 5 lutego 2019 roku, w związku z czym dwudziestolecie przed rokiem zgłoszenia wniosku przypada na lata 1998-2018. Bezsprzeczne jest, iż z tego okresu wnioskodawca udowodnił wynagrodzenia tylko z 7 lat tj. 1998-2002 i 2005-2006, a nie z 10, w związku z czym nie jest możliwe ponowne wyliczenie emerytury w ten sposób. Natomiast wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 10 kolejnych lat wybranych z dwudziestolecia poprzedzającego rok zgłoszenia wniosku o emeryturę tj. z lat 1992-2001 wynosi 51,54% i jest niższy od wskaźnika wysokości podstawy wymiaru uwzględnionego zaskarżoną decyzją z 20 najkorzystniejszych lat i wynoszącego 73,24%.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd I instancji orzekł w oparciu o treść przepisów art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 i § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 68).

Z powyższym wyrokiem w części oddalającej odwołanie nie zgodził się ubezpieczony, który w treści wywiedzionej apelacji podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.

- art. 110 ust. 1 ustawy emerytalnej poprzez błędne przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki do jego zastosowania,

- art. 111 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej poprzez błędne przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki do jego zastosowania,

- art. 19 i art. 19 a w zw. z art. 20 pkt 1 lit. b ustawy emerytalnej poprzez błędne przyjęcie, iż organ rentowy prawidłowo przyjął do obliczenia świadczenia emerytalnego ubezpieczonego kwotę bazową obowiązującą w dacie przyznania świadczenia emerytalnego zamiast kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o ponowne przeliczenie świadczenia emerytalnego tj. kwoty bazowej w wysokości - 4003,88 zł. (Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie kwoty bazowej w 2018i.),

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik

sprawy w postaci naruszenia:

- art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów przejawiającą się w bezpodstawnym uznaniu, że ubezpieczony nie wykazał przesłanek do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego z 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, w świetle przedstawionych przez ubezpieczonego dowodów,

- art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów poprzez pominięcie w rozstrzygnięciu kwestii niepobierania podatku dochodowego od wynagrodzenia ubezpieczonego w wykazanym okresie składkowym co skutkuje zdaniem ubezpieczonego zaniżeniem jego świadczenia emerytalnego o 18 %.

Mając na uwadze powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, uwzględnienie powództwa i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu tj. o zmianę decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego o ponowne przeliczenie świadczenia emerytalnego poprzez ponowne przeliczenie świadczenia emerytalnego z zastosowaniem kwoty bazowej w wysokości 4.003,88 zł tj. kwoty bazowej obowiązującej w dniu wydania zaskarżonej decyzji oraz poprzez przyjęcie wymiaru składek z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, tj. z lat 1971,1972,1973,1974,1975,1976,1977,1978,1979,1980. Ewentualnie apelujący domagał się uchylecia wyroku Sądu I Instancji i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Szczecinie. Nadto apelujący wniósł o przyznanie skarżącemu kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych oraz o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych.

Zdaniem ubezpieczonego organ rentowy dokonując przeliczenia emerytury zastosował wadliwą kwotę bazową tj. kwotę 2.974,69 zł, zamiast obowiązującej od 1 marca 2019 roku kwoty bazowej w wysokości 4.003,88 zł. (cztery tysiące trzy złote 88/100) tj. kwoty bazowej obowiązującej w dniu wydania zaskarżonej decyzji. Nadto zdaniem ubezpieczonego organ ubezpieczeniowy bezpodstawnie odmówił mu zastosowania przy ponownym przeliczeniu świadczenia emerytalnego zasady wskazanej w art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którą organ przy ponownym przeliczeniu świadczenia powinien wziąć pod uwagę wymiar składek z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury zgodnie z art. 111 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 t. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. z lat: 1971, 1972, 1973,1974, 1975, 1976,1977, 1978, 1979,1980. Zgodnie ze stanowiskiem ubezpieczonego wyliczona podstawa świadczenia w myśl art. 111 przedmiotowej ustawy ze wskazanych wyżej lat wyniosłaby 82,98 %.

Zdaniem ubezpieczonego organ rentowy ustalając podstawę wymiaru emerytury błędnie przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia (tj. z lat 1970-1981, 1985-1987,1993,1996-1998, 2000). Przyjęcie takiego sposobu wyliczenia świadczenia emerytalnego skutkowało przyjęciem zaniżonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 73,24%. Zamiast wskaźnika wyliczonego z lat: 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980 który wyniósłby 82,98 %. Zdaniem ubezpieczonego w przypadku przyjęcia przez ZUS prawidłowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego tj. 82,98 % oraz kwoty bazowej w wysokości 4.003,88 zł jego świadczenie przed waloryzacją wyniosłoby 3 322,41 zł.

Nadto ubezpieczony wskazał, że organ rentowy przy obliczaniu wysokości podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego pominął całkowicie fakt niepobierania przez Skarb Państwa podatku dochodowego od uzyskanych przez ubezpieczonego dochodów w okresie przed wejściem w życie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Ubezpieczony wskazuje, że w wykazanym przez niego okresie składkowym nie pobierano od jego dochodów 18 % podatku dochodowego w myśl obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów Dziennik Ustaw - rok 1971, nr 17, poz. 171. Wobec powyższego zdaniem ubezpieczonego do obliczenia podstawy wymiaru emerytury powinna zostać doliczona równowartość dotychczas potrąconego podatku dochodowego w wymiarze 18 %.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie, uwzględniając treść art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c., wskazać należy, że Sąd Apelacyjny dokonując własnej oceny przedstawionego pod osąd materiału procesowego stwierdził, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a poczynione ustalenia faktyczne (zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku) nie są wadliwe i znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd Odwoławczy ustalenia Sądu Okręgowego czyni częścią uzasadnienia własnego wyroku, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przytaczania.

W niniejszej sprawie organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 6 marca 2019 roku, którą dokonał przeliczenia odwołującemu emerytury. Organ rentowy przyjął do obliczeń kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia. W przypadku ubezpieczonego jest to kwota 2.974,69 zł.

Apelujący konsekwentnie w toku postępowania przed sądem wskazywał, że kwestionuje wysokość kwoty bazowej przyjętej przez organ rentowy do przeliczeń, albowiem powinna ona w jego ocenie zostać ustalona w wysokości obowiązującej na dzień złożenia wniosku o przeliczenie świadczenia emerytalnego, tj. obowiązująca od 1 marca 2019 r.

Zasadniczo zatem spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy dokonując przeliczenia wysokości świadczenia emerytalnego organ rentowy powinien przyjąć do obliczeń kwotę bazową z dnia złożenia wniosku o przeliczenie świadczenia (tak jak wskazuje odwołujący), czy też winien przyjąć kwotę bazową z dnia złożenia wniosku o przyznanie pobieranego świadczenia (tak jak przyjął to organ rentowy).

Mając na uwadze istotę sporu, Sąd Apelacyjny wskazuje, że zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2020.53 j.t.) podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 cyt. ustawy, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego: 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176, 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, - a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Ust. 2 stanowi, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia. Zgodnie z ust. 3 - podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjaom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Wskazana w art. 111 ustawy emerytalnej instytucja przeliczenia wysokości świadczenia umożliwia zatem zwiększenie emerytury lub renty w wyniku uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia okresów ubezpieczenia przypadających zarówno przed, jak i po przyznaniu emerytury/renty. Zatem w sytuacji, gdy wnioskodawca pobierający dotychczas świadczenie emerytalne lub rentowe wskazuje do przeliczenia świadczenia okresy ubezpieczenia przypadające przed jego przyznaniem lub zgłoszeniem wniosku o ponowne ustalenie uprawnień, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego, cytowany przepis znajdzie zastosowanie.

Do dokonywania obliczeń, do ponownego przeliczenia wysokości świadczenia stosuje się - zgodnie z treścią art. 111 ust. 2 ustawy emerytalnej - kwotę bazową "ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia". Za kwotę bazową "ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia", jak wskazuje orzecznictwo, przyjmuje się kwotę bazową przyjętą przy ustalaniu poprzedniej podstawy wymiaru. Na powyższe wskazywał między innymi Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 1 marca 1995 r., II UR 2/95 (OSNAPiUS 1995, Nr 15, poz. 195). Podobne stanowisko zawarte zostało w wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 czerwca 2000 r., III AUa 312/00 (OSA 2000, z. 2, poz. 18). Językowe brzmienie sformułowania „mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia”, występującego w art. 111 ust. 2 ustawy emerytalnej, wskazuje na konieczność "cofnięcia się" w ubezpieczeniowej przeszłości ubezpieczonego do momentu, w którym po raz ostatni, to znaczy przed wszczęciem postępowania w trybie tego przepisu, ustalano wysokość przeliczanego świadczenia, przyjmując do obliczeń określoną wysokość kwoty bazowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 listopada 2009 r., III AUa 610/09, POSAG 2010/2/97-101).

Zatem skoro w chwili przyznawania odwołującemu świadczenia emerytalnego kwota bazowa, przy zastosowaniu której wyliczono wnioskodawcy wysokość emerytury (jeszcze przed wszczęciem postępowania o przeliczenie wysokości świadczenia w trybie art. 111 ust. 2 ustawy emerytalnej) wynosiła 2.178,66 zł (kwota bazowa z sierpnia 2012 r., tj. z miesiąca, od którego przyznano ubezpieczonemu emeryturę), to z uwagi na treść art. 111 ust. 2 ustawy emerytalnej należało przyjąć tę wysokość kwoty bazowej do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego. Sformułowanie "mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia" występujące w art. 111 ust. 2 ustawy emerytalnej, należy bowiem w przedmiotowej sprawie odnieść właśnie do tej kwoty, tj. 2.178,66 złotych, a nie do kwoty 4.003,88 złotych, obowiązującej w miesiącu złożenia wniosku o przeliczenie świadczenia, tj. w marcu 2019 r.

Jednocześnie, wbrew twierdzeniom apelującego, brak było podstaw do przeliczenia świadczenia ubezpieczonego w oparciu o przepis art. 110 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w przepisach, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Przepis ten zatem pozwala na przeliczenie emerytury ponownie z uwzględnieniem zarobków, które wnioskodawca otrzymywał już po przyznaniu świadczenia, a przy przeliczaniu świadczenia stosuje się kwotę bazową z dnia zgłoszenia wniosku o przeliczenie. Jest to rozwiązanie korzystne dla osób, które już po przyznaniu im prawa do świadczenia przyczyniły się do zwiększenia udziału w tworzeniu funduszu ubezpieczeń społecznych. Przepis jednak uzależnia możliwość przeliczenia świadczenia od wzrostu wskaźnika podstawy wymiaru w stosunku do tego, który był ostatnio otrzymywany.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, ubezpieczony po dniu przyznania świadczenia nie otrzymywał zarobków, co wykluczało możliwość zastosowania w sprawie powyższej normy.

Sąd Apelacyjny za niezasadny uznał także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów poprzez pominięcie w rozstrzygnięciu kwestii niepobierania podatku dochodowego od wynagrodzenia ubezpieczonego w wykazanym okresie składkowym co skutkuje zdaniem ubezpieczonego zaniżeniem jego świadczenia emerytalnego o 18 %. Przede wszystkim zauważenia wymaga, że wysokość podstawy wymiaru składek została przez organ rentowy wyliczona w oparciu o przedłożone przez ubezpieczonego dowody z dokumentów, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu I instancji, ani Sądu Odwoławczego. Dokumenty pozwalające na obliczenie wysokości podstawy wymiaru emerytury organowi rentowemu przedłożył ubezpieczony. Wysokość podstawy wymiaru ustala się na podstawie art. 15 ustawy emerytalnej i wedle reguł wskazanych w tym przepisie. Nie ma możliwości uwzględniania składników nie wymienionych w tym przepisie.

Reasumując, powyższe rozważania oznaczają, że w przedmiotowej sprawie organ rentowy dokonując przeliczenia wysokości świadczenia, nie miał podstaw do przyjmowania wysokości kwoty bazowej z dnia złożenia wniosku o przeliczenie świadczenia. Natomiast sposób wyliczenia świadczenia ubezpieczonego został dokonany w zaskarżonej decyzji w prawidłowy sposób. Organ rentowy ustala podstawę wymiaru zgodnie z wnioskiem zainteresowanego.

W przypadku, gdy we wniosku o świadczenie zainteresowany wskaże, aby podstawa wymiaru została ustalona w najkorzystniejszy sposób - organ rentowy, w oparciu o posiadaną dokumentację - dokonuje odpowiedniego wariantowania. Przy ustalaniu najkorzystniejszego wariantu obliczenia podstawy wymiaru - organ rentowy uwzględnia wszystkie okoliczności kształtujące zarówno wysokość tej podstawy, jak i wysokość emerytury. Oznacza to, że ZUS nie ogranicza się wyłącznie do zbadania wysokości wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Organ rentowy w niniejszej sprawie dokonał najkorzystniejszego dla ubezpieczonego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny stwierdza, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, a apelacja odwołującego nie zasługiwała na uwzględnienie, zatem należało ją oddalić, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c.

Rozstrzygając na podstawie art. 108 § 1 zdanie 1 k.p.c. o kosztach postępowania apelacyjnego, w związku z wnioskiem i oświadczeniem pełnomocnika procesowego ustanowionego z urzędu, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. przyznał od Skarbu Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wynagrodzenie w kwocie 120 zł, zwiększone o 23 % tytułem podatku od towarów i usług ustalone w oparciu o § 16 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 15 ust. 2 oraz § 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2019.68 j.t.).

Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk Barbara Białecka Jolanta Hawryszko